

Во евалуацијата на ова подрачје треба да одговорите на што е можно поголем број од главните прашања.

Можете да додадете и одговори на други прашања кои сметате дека се важни за вашето училиште а не се опфатени во рамката за самоевалуација.

Треба да направите обид да ги вклучите колку што е можно сите клучни фактори во вашето училиште и во локалната заедница и каде потребно да внимавате на родовите односи кои може да влијаат на квалитетот на учење и настава во вашето училиште.

Не се потпирајте само на пишани документи. Обезбедете да податоците собрани во оваа област исто така вклучуваат колку што е можно и пишани коментари, набљудувања и визуелни докази.

Оддели во рамките на подрачјето:

- 1.1 Организација на наставните планови и програми
- 1.2 Квалитет на наставните планови и програми
- 1.3 Воннаставни активности

Собирање на податоци (Кои податоци се собрани: Кои методи се користени). (и) Обработка на документи	
Наведете ги сите документи кои се прегледани.	Кои информации се собрани?
1.1 Организација на наставните планови и програми Наставни планови и програми одобрени од МОН Наставни планови и програми на наставници Наставни планови за дополнителна настава Наставни планови за додатна настава Годишни програми на училиштето Годишна програма за класен час Дневници на паралелки Проектни активности, планови Анкетни листови за изборни предмети и проектни активности Критериуми за оценување	1. Дали училиштето ги реализира целосно наставните планови и програми одобрени од МОН? Дали има некакви разлики во оние што училиштето ги реализира о до каде тие произлегуваат? Училиштето целосно ги реализира наставните планови и програми одобрени од МОН. Тие не се разликуваат од програмите кои се спроведуваат во училиштето. Секој професор наставата ја изведува според одобрената програма, иако таа е преобемна и би можела во иднина да се скрати и поедностави. По одредени предмети некои содржини не соодветствуваат со возраста на учениците. Наставниците од сите стручни активи и по наставни предмети во 2013 испратија до БРО барање за намалување и осовременување на наставните програми. Никогаш не добивме одговор. 2. Дали постојат можности и кои можности ги имаат учениците, родителите и наставниците да влијаат врз начинот на реализација на наставните планови и програми? Родителите не се во директна можност да влијаат врз начинот на реализацијата на наставните планови и програми, а можност за тоа имаат наставниците кои можат да го заменат традиционалниот начин со активни методи и техники. Преку организирање на работилници, предавања и други активности во кои се вклучени родителите, се дава можност и тие да партиципираат во реализирање на дел од наставните планови и програми. Во рамки на проектот за поголема вклученост на родителите во училишниот живот се реализираа серија активности: работилници и предавања на родители за време на класните часови, театарска претстава, новогодишна забава и хуманитарна акција за ученици, родители и наставници, а се планираат и други активности во иднина. Наставниците можат да влијаат врз начинот на реализација на наставните програми преку креативен пристап, со добро подготвено и осмислено сценарио за секоја тематска целина и наставна содржина. На овој начин наставниците создаваат атмосфера која поттикнува заемна интеракција во училиштето со што се намалува доминантна улога на наставникот, а традиционалниот – пасивниот начин на презентирање на наставните содржини се заменува со активна настава која има креативен пристап. Со примена на ефикасни методи се поттикнува креативноста, инвентивноста со што се создаваат можности за самопочитување, почитување и лидерство кои недостасуваат при традиционалниот пристап на реализација на наставниот процес. Учениците можат да учествуваат - делуваат при реализација на програмите преку

Анализа на содржина на наставни програми

**Програми за проектни активности
Анкетен лист за избор на**

свое активно учество, со правилно насочување од нивните предметни наставници, со што се создава можност учениците од пасивни објекти во процесот на образованието да се пројават како активни субјекти кои предлагаат, креираат и реализираат под водство на нивните наставници. Сето ова влијае врз нивното дооформување како личности, нивно унапредување, одговорност, инвентивност, креативност и врз нивното ментално и физичко здравје. Интерактивната настава нуди можност за ангажирање на сите ученици. Со воведување на компјутерите во наставата се зголемува креативноста во наставата и се развиваат потенцијалите на учениците.

3. Како училиштето ги прилагодува наставните планови и програми на карактеристиките на локалната средина?

Наставниците ги реализираат наставните планови и програми во склад со потребите на локалната средина преку одбележување на значајни датуми, заеднички прослави, посети на повеќе институции кои се од заеднички интерес: театри, кина, опера, музеи и многу други културни и спортски манифестации, научни институции и бизнис организации. Од учебната 2010/ 2011 год. училиштето се вклучи во проектот Еко – училиште. За успешно реализирање на проектот предвидени се одредени активности, кои се однесуваат на активното учество на сите расположливи ресурси на училиштето (ученици, наставници, родители, технички персонал) со локалната самоуправа. Цел на проектот е подигнување на свеста за животната средина, нејзиното одржување, заштита и развој. Воспитно – образовниот аспект се однесува на мотивацијата за разновидни истражувања во наставата кои позитивно ќе влијаат на животната средина. Наставните активности се поврзани со вклучување еко – теми во наставната програма по сите наставни цели. Екологијата и заштитата на животната средина можат да се потенцираат во поделните предмети во следните наставни содржини:

Социологија

- втора година – Екологија, Еколошки движења
- трета година – Влијанието на човекот врз природата, Глобалното затоплување и генетски модифицирана храна

Вовед во право

- Закон за заштита на животната средина

Историја

- прва година - Карло Велики
- втора година - Средновековни градови
- трета година - Војните и загадувањето
- четврта година - Македонија од 2000 година до денес.

Менаџмент

- Развој на менаџментот

Етика

- Здравствена етика

проектни активности

Психологија

- Ставови и вредности

Филозофија

- Современа филозофија

Логика

- Практични примери во сите наставни единици

Бизнис и претприемниство

- Општествената одговорност на претпријатијата

Биологија

- Прва година - Природни и вештачки еко – системи
- Втора година - Хемизам на клетка
- Четврта година - Биодиверзитет

Хемија

- Прва година – Загадување на воздухот, водата и почвата изразени во проценти
- Втора година – Неоргански соединенија (киселини, бази, сол)
- Трета година – Електрохемија и хемиски процеси во индустријата
- Четврта година – Елементи и соединенија

Физика

- Прва година – Трёмодинамика
- Трета година – Акустика и модерна физика

Македонски јазик и литература

- Дебата и други форми на говорење Односот на природата од нас
- Писмени состави/текстови од природата и нејзината заштита и развој
- Поттикнување креативност, преку дискусија на тема од природата, како инспирација за лични творби

Странски јазици

- Постојат цели теми посветени на екологијата но можат да се вметнат и на часовите по дискусија и дебата

Ликовна уметност

- Актуелизирање уметници кои творат на тема/ мотиви од природата
- Изработка на ликовни творби во сите техники на мотиви од природата
- Цртање пејсажи со директна посета на природен амбиент

Музичка уметност

- Слушање музички творби кои се инспирација од/за односот кон природата

- Актуелизирање музички имиња кои поттикнуваат чувства кон природата

Спорт и спортски активности

- Организирање на крос

Математика и информатика

- Се вклучени со вршење пресметка во дадени еко – проблемски задачи

Училиштето ја интензивира соработката со бизнис заедницата започнувајќи од учебната 2014/15 год. до денес. Преку активности во рамки на проектот „Вешти и компетентни“ се реализираа серија работилници на теми поврзани со претприемништвото, кои учениците со интерес ги следеа. Се надеваме дека оваа практика ќе продолжи и во иднина. Исто така во училиштето се реализираат стручни предавања и работилници од страна на високообразовни институции на теми кои се поврзани со научната и претпремачката дејност на истите, како и соработка со Министерство за здравство и Министерство за внатрешни работи, кои преку свои претставници реализираат превентивни и едукативни активности.

Една од карактеристиките на локалната средина се и невладините организации кои работат на овој простор. Тие секоја учебна година остваруваат соработка со Град Скопје и нудат широка лепеза на активности кои се атрактивни за учениците и наставниците. Некои од нив се: „Ние сме најдобри“, „Мулитетничка интеграција во образованието“, „Безбедни училишта хармонична средина“ и сл.

4. Дали наставните планови и програми им се достапни на учениците, наставниците и родителите? На кој начин тие се запознаваат со овие документи?

Наставните планови и програми им се достапни на наставниците, родителите и учениците. На почеток на секоја учебна година наставниците своите наставни планови и програми (глобални и тематски, планирања за дополнителна и додатна настава, како и критериумите за оценување и проверка на знењата и планирањата за реализација на класните часови) ги предаваат на педагошко - психолошката служба, а дневните подготовки наставниците се должни да ги имаат на секој наставен час. Сето ова е во функција за успешно реализирање на часот и спроведување на наставниот процес. Со наставните програми и текот на нивното реализирање, предметните наставници ги информираат учениците на почетокот на учебната година, на првиот час. Во кратка форма се информираат и родителите на родителски средби после секој класификационен период.

Родителите за наставните планови и програми и критериумите за оценување можат да се информираат по електронски пат на веб страна на училиштето – www.orcenikolov.edu.mk, или пак на Биро за развој на образованието – www.bro.gov.mk за кои се информирани од страна на

	класните раководители. 5. На кој начин училиштето им дава можност на учениците да вршат избор на наставни предмети? Кои ученици можат да вршат таков избор? Пред крајот на секоја учебна година, учениците од втора година добиваат во писмена форма материјал за можностите за избор на наставните подрачја и предмети. Тие, според личните афинитети, преку анкета, самостојно и во соработка со нивните родители, избираат задолжителни изборни предмети. Родителите преку родителски средби и лично информирање се запознаваат со понудените изборни подрачја и наставни предмети. Во трета година учениците се определуваат за одредени подрачја: природно-математичко, општествено-хуманистичко и јазично-уметничко избирајќи пакет на предмети од понудените подрачја. Во секоја учебна година учениците избираат проектни активности според свои желби и афинитети во соработка со нивните наставници и родители и преку анкетен лист ги изразуваат своите желби, за две проектни активности. Од 2013 год. проектната активност Иновации и претприемништво е за должителна за сите ученици, и тие имаат можност да бираат уште една проектна активност од понудената листа.
1.2 Квалитет на наставни планови и програми Наставни планови и програми одобрени од МОН Наставни планови и програми на наставници Годишни програми на училиштето Дневници на паралелки Проектни активности, планови Анкетни листови за изборни предмети и проектни активности Програма за ментори на приправници Програми на активи во	6. Каква поддршка им се дава на наставниците за да можат тие да ги подготвуваат и осовременуваат наставните планови и програми? Наставниците имаат надворешна едукативна поддршка. Преку семинари, стручна обука се оспособуваат како да ја осовременат наставата во училиштето и се насочуваат како да создаваат атмосфера која поттикнува одговорна интеракција во училиштето и користење ефикасни методи кои промовираат креативно мислење. На наставници им се овозможува учество на семинари и обуки организирани од МОН и БРО на Р. Македонија или од други институции. Поддршката е искажана и со овозможување учество со сопствени трудови на конгреси во и надвор од државата. Во периодот 2014-2016 год. наставниците ги посетиле сите семинари и обуки организирани и реализирани од страна на МОН и БРО. Освен ова се реализираат и следниве обуки и семинари: - наставниците кои предаваат во билингвалните англиски паралелки во периодот февруари-јуни, посетуваа курс по англиски јазик за унапредување на знаењето, веќе 4 години по ред. - во периодот 2014-2016 год. најголем број од наставниците кои според нормаатив имаат можност заа тоа ги посетија обуките за проектната активност Иновации и претприемништво. - во периодот 2014-2016 година 16 наставници беа на интернационални обуки организирани до Националната агенција за образовни програми и мобилност, во рамки на ЕРАЗМУС плус програмата. Училиштето на нововработените наставници им доделува ментор, кој им помага и ги насочува при изработката на годишните, тематските и дневните подготовки, како и при нивна реализација. Во рамките на расположливите наставни средства и бројноста на наставни техники, наставниците имаат можности да креираат, да ги осовременуваат наставните програми и да ги прилагодуваат на психофизичките способности на учениците.

училиштето Годишен извештај на активи во училиштето Годишен извештај за реализирање на програмата во училиштето Дневни подготовки од отворени часови со интегративен пристап на повеќе наставни предмети Анализа на содржините на наставните планови	7. Дали има можности за интегративен пристап кон содржините (односно кон оние кои можат да се вклучат во реализација на повеќе наставни предмети)? Во училиштето има можности за интегративен пристап кон содржините кои се реализираат од повеќе наставни предмети. Преку договор на ниво на стручни активи е овозможена разработка на една тема од повеќе наставни предмети. Во изминативе две години се организирани неколку отворени часови со цел интегративен пристап во реализација на наставата. Истите беа посетени од страна на директорот на училиштето, педагошко-психолошката служба и колеги од стручниот актив. 8. Колку наставните планови и програми го помагаат личниот и општествениот развој на машките и женските ученици од различно етничко потекло, опфаќајќи тематика како раководење, соработка, договарање, самодоверба и разрешување на конфликти? Наставните планови и програми во голема мера го помагаат личниот и општествениот развој на машките и женските ученици од различно етничко потекло. Наведените тематика (раководењето, соработката, договарањето, самодовербата и разрешувањето на конфликти) се содржани во следните наставни предмети: социологија, етика, историја и психологија, бизнис и претприемништво, економија и менаџмент, како и во проектните активности: култура за заштита, мир и толеранција, урбана култура, како и на часовите од ОЖВ. Кај предметот <i>социологија</i> во втора година во тематските целини и наставни содржини: 1. Социјализација - Човековото однесување е општествено однесување - Социјализацијата и индивидуалната слобода - Развој на личноста - Агенци на социјализација 2. Општествена интеракција - видови на општествена интеракција 3. Образование - Образованието и општеството 4. Етнички групи - Етнички антагонизам, предрасуди и дискриминација - Односите во мултиетничките општества 5. Општествени групи - Видови општествени групи 6. Општествени организации

Годишни тематски и дневни подготовки по наставните предмети - Социологија, Историја, Психологија, Етика, Педагогија, Биологија,	- Формални општествени организации Кај предметот <i>социологија</i> во трета година во тематските целини и наставни содржини: 1. Етничноста и миграциите - Етничката дискриминација денеска - Етничка интеграција и етнички конфликт - Етничка разнородност на македонското општество 2. Владеењето и политиката во современиот свет - Националистичките движења денеска Кај предметот <i>етика</i> во втора и третта година тематските целини и наставни содржини: 1. Деловна етика – раководење, соработка, договарање, самодоверба, разрешување конфликти. 2. Социјална етика – конфликти меѓу луѓето 3. Економска етика – работна етика, деловна етика 4. Работна етика – работни вредности и соработка Кај предметот <i>историја</i> во трета година тематските целини и наставни содржини: 1. Светот по II Светска војна - Меѓународни конфликти и односи по II Светска војна Кај предметот <i>психологија</i> во четврта година тематските целини и наставни содржини: 1. Мотивација и мотиви – лични мотиви, самоактуелизација, самопотрдување 2. Комуникација – комуникација, соработка, договарање 3. Група – раководење и лидерство во групата 4. Личност – особини на личноста, самодоверба 9. Како училиштето организира образование за односите меѓу половите и нивните сексуални врски, репродуктивноста здравје, болестите ХИВ/СИДА и зависноста од дрога? Во училиштето образованието за односите меѓу половите и нивните сексуални врски, репродуктивното здравје, болестите од ХИВ/СИДА и зависности од дроги делумно се реализираат во наставните програми по предметите: социологија, етика, педагогија и биологија Кај предметот <i>социологија</i> во втора и третта година во тематските целини и наставни содржини: 1. Диференцијацијата според возраста и половата припадност - полот и возраста како природни и социјални карактеристики - разликите меѓу половите - идентификација со полот - последици од половата диференцијација 2. Родот и полот

- Историја - Психологија - Социологија	- родот и биологијата - родовата социјализација - општествената конструкција на родот и полот 3. Општествени институции - Улогата на семејството во формирањето на личноста Кај предметот <i>етика</i> во втора година во тематските целини и наставни содржини: 1. Односите меѓу половите и нивните сексуални врски 2. Болестите ХИВ/СИДА и зависности од дрога 3. Биоетика – етика на здравјето, зависности 4. Здравствена етика – заразни болести, зависности, наркоманија Кај предметот <i>педагогија</i> во трета година во тематските целини и наставни содржини: 1. Воспитување меѓу половите Кај предметот <i>биологија</i> во прва, втора, трета и четврта година во тематските целини и наставни содржини: 1. Преглед на живиот свет - Вируси, особини и болести 2. Биологија на клетка – вируси, организација на вируси 3. Биологијата наука за живите организми – размножување, раст, стареење и смрт 4. Репродукција кај човекот – полови заболувања и превенција 5. Регулација на органските системи- регулација на репродукција 6. Репродукција - планирање на семејството, спречување на бременоста, етичко значење и последици од абортус Во училиштето, на класен час, или во рамки на проектните активности, се одржуваат и информативни предавања од наведените области. Многупати невладиниот сектор е присутен во училиштето со предавања од наведените тематски. ХЕРА- предавање за трговија со луѓе, Ла страда-трговија со луѓе, Црвен крст сексуално преносливи болести и болести на зависност и содржини со ваква тематика опфатени во ОЖВ програмата, посета на центарот Сакам да знам, во кој учениците можат да добијат информации од стручни лица. 10. Образованието за човекови права, граѓанското образование и други теми поврзани со општествената проблематика се реализираат во наставните програми по предметите: социологија, етика, историја, проектни активности – граѓанска култура. Кај предметот <i>социологија</i> во втора, третта и четврта година во тематските целини и наставни содржини: 1. Човекови права 2. Политика, власт и држава- модерната држава и човековите права

- Педагогија - Биологија - Социологија -Вовед во правото	3. Слободи и права според уставот на Република Македонија Кај предметот <i>етика</i> во трета година во тематските целини и наставни содржини: 1. Човековите права 2. Политичка етика-правата на човекот Кај предметот <i>историја</i> во трета година во тематските целини и наставни содржини: 1. Механизам за зачувување на светскиот мир – човековите права и меѓународна соработка Наставни теми кои го помагаат личниот и општествениот живот на учениците: во предметот <i>Вовед во правото</i> 1. Правни акти -Устав 2. Систем на правото - Уставно право - Меѓународно право 3. Образование за човекови права - Устав - Закон 4. Субјекти на правото - Физички лица 5. Систем на правото - Уставно право - Граѓанско право

1.3 Воннаставни активности (спортски активности) Програма на активи во училиштето Годишен извештај на активи во училиштето Годишен извештај за реализирање на програмата во училиштето Извештаи за училишни натпревари	11. Дали се реализираат вон-наставни активности и кои? Дали вон-наставните активности подеднакво им се достапни и на машките и женските ученици? Во училиштето се реализираат воннаставни активности по повеќе предмети: музичка и ликовна уметност, спорт и спортски активности, македонски јазик и литература, програмски јазици, информатичка технологија, социологија, историја, математика, странски јазици (англиски, германски, француски), хемија, биологија и др. Учениците се вклучени во училишни натпревари, државни и интернационални од различни предмети и области и редовно освојуваат награди и признанија. Во склоп на спортските воннаставни активности училиштето учествува во четири нивоа на натпреварувања: училишни, општински, градски и државни. Во нашето училиште во периодот 2014-2016 година се реализираат натпревари во повеќе спортски дисциплини: кошарка (во машка и женска конкуренција), одбојка (во машка и женска конкуренција), тенис (во машка и женска конкуренција), и други спортови по потреба и тоа зависно од поканата на други средни училишта на ниво на општина и град како на пр. ракомет, шах, атлетика и сл. Горенаведените спортски натпревари се достапни подеднакво и за машките и за женските ученици. Училиштето се јавува како организатор - домаќин на натпревари од спортски карактер. Учениците се вклучени во организација на културно-забавни манифестации по одреден повод. Планирано се врши посета на театарски и кино претстави, музеи, опера, ликовни изложби, промоции на книги, саем на книга. Учениците посетуваат институции значајни за образованието: парламентот на Р. Македонија, одредени владини институции, градското собрание, амбасади, редакции на дневни весници. Многу често учениците учествуваат во ТВ емисии кои се со едукативен, образовен и забавен карактер. Со наставните програми предвидени се екскурзии со едукативен и рекреативен карактер при што учениците имаат можност за поцелосно меѓусебно запознавање, како и да се запознаат со културата на посетените географски подрачја. Воннаставните активности подеднакво нудат можност за вклучување на машките и женските ученици. Воннаставните активности не можат во целост да се реализираат поради преобемните наставни програми и просторни, временски ограничувања поради организирање на наставата во две смени и сл.

Долгорочен и среднорочен образовен план за ученичка со посебни образовни потреби

12. Дали учениците со различни способности или со посебни потреби се вклучени во вон-наставни активности?

Учениците со различни способности од машки и женски пол согласно своите желби, афинитети и можности се вклучени во преферираните воннаставни активности.

Училиштето соработува со научно-истражувачкиот центар *Петница* во Р. Србија, наменет за млади таленти од повеќе области, како и со останати високообразовни институции кои го поттикнуваат високиот квалитет и развојот на способностите (Наноматеријали), и останати натпревари (математичка олимпијада, натпревари по литература, социологија, програмирање) и проекти кои влијаат на поттикнување на способностите на учениците, а се организирани од лиценцирани здруженија.

Во училиштето во учебната 2016/2017 год за прв пат се запиша ученичка со посебни образовни потреби, за неа се изработија Долгорочен и среднорочен образовен план, се организираа состаноци со родителите и наставниците за да можат тие поадекватно да се прилагодат во својата работа.

13. Какви придобивки имате од вон-наставните активности?

Учениците преку воннаставните активности имаат можност да ги одбегнат негативните влијанија кои се присутни кај младата популација (девијантниот начин на однесување на учениците). Со вклучување во воннаставни активности се прошируваат сознанијата на учениците, доаѓа до нивна меѓусебна соработка, се поттикнуваат едни со други за постигнување подобри резултати, се негува чувство за лидерство. Преку овие активности учениците имаат можност за одговорно прифаќање на разликите на другите: полот, способноста, етничката и социјалната припадност и сл., а доколку се реализираат интернационални проекти, тогаш учениците имаат можност да запознаат ученици од други земји, да ја запознаат нивната култура и секако да ја промовираат сопствената. Кај воннаставните спортски активности се овозможува целосна мотивација на ученикот и тоа како во психолошкиот развој и моториката на движењата, развивање на осет за естетика, прецизност, координација на движењата, упорност, истрајност, хигиена на телото, развој на телото во целина, другарување, култура на однесување - фер плеј во натпреварите. Преку овиоие активности комплексно и позитивно се влијае на развојот на личноста на ученикот.

Воннаставните активности поттикнуваат позитивен став кон наставните предмети, учењето и кон наставниците во училиштето. Тие ги мотивираат и наставниците да бидат креативни и поддржувачки метори на учениците.

Секако дека една од најважните придобивки е и развивањето на талентите и способностите на учениците кои во иднина можат да бидат и полиња за професионален ангажман на учениците.

Собирање на податоци (и) кои други методи се користени за собирање на податоци? (пр. прашалници, анкети, набљудувања...)		
Наведете ги другите методи кои се користени за собирање на податоци	Учество: Кој беше вклучен во собирање на овие информации	Кои информации се собрани?
Прашалник за родители, ученици и наставници	Работен тим наставници, родители и ученици	Од анкетата која беше објавена на веб старницата на училиштето и која ја пополнуваа наставници, ученици и родители, се добиени следниве сознанија: <u>Одговори од прашалник за родители:</u> 1. 84 % од родителите се согласуваат дека училиштето има воспоставено процедури и ги информира родителите и учениците за наставните планови и програми кои се реализираат. 2. 52% од испитаниците изјавуваат дека наставниците само делумно можат да влијаат врз креирање на наставните планови и програми, и дека покренуваат иницијативи. 3. 80% од испитаниците сметаат дека постапката за избор на наставни подрачја се применува во целост, со доследно почитување на потребите и барањата на учениците, преку нивно анкетање. 4. 70% од испитаниците сметаат дека Наставните содржини се прилагодени на возраста, индивидуалните потреби и претходните знаења на учениците. 5. 76% од испитаниците сметаат дека примената на еко стандардите допринесува за развивање и продлабочување на еколошката свест кај учениците. 6. 62% од испитаниците сметаат дека во наставните планови и програми е вклучено стекнување на сите потребни знаења, вештини, ставови, компетенции, вредности кај учениците. 7. 74% од испитаниците сметаат дека училиштето планира и реализира разновидни воннаставни активности според потребите и интересите на учениците. 8. 68% од испитаниците сметаат дека наставниците имаат современ приод во реализацијата и совладувањето на наставните планови и програми. 9. 72% од испитаниците сметаат дека учениците осознаваат доволно за зависноста од дрога, алкохол, полово преносливи болести (HIV-СИДА) и

		репродуктивно здравје (формирање на семејство и сл.). 10. 70% од испитаниците сметат дека учениците со поддршка на училиштето и наставниците учествуваат во различни манифестации и се трудат да постигнат високи успеси на натпревари кои се организираат на локално, национално или меѓународно ниво. 11. 70% од испитаниците сметаат дека училиштето ја практикува примената на ИКТ во секојдневниот наставен процес. Ова се високи проценти на позитивни ставови и искуства од страна на родителите. Од ова може да се заклучи дека родителите се задоволни од начинот на реализирање на наставата кој е современ и со користење на ИКТ, дека имаат позитивно мислење за вклучувањето на учениците во воннаставни активности, проекти и натпревари, меѓу кои и оние кои се однесуваат на еко активности и развивање на знаења за дрога, алкохол, ХИВ, сексуално-преносливи болести и сл. Родителите се задоволни и од начинот на реализирање на наставните планови и програми, кои според нив се прилагодени на возраста, индивидуалните потреби и способности на учениците. Исто така како позитивно ја истакнуваат транспарентната постапка за избор на подрачја на учениците. Следниве резултати се изразени во помали проценти на согласност и би можеле да бидат индикатори за насоката на развој во која би требало да се движи училиштето: 1. 52 % од испитаниците делумно се согласува дека училиштето планира активности и разгледува мислења и покренува иницијативи за измена и дополнување на наставните планови и програми и ги информира БРО и МОН. 2. 52 % од испитаниците се согласува дека во наставните планови и програми јасно се дефинирани критериумите за оценување и наставниците ги запознаваат учениците со овие критериуми. 3. 58 % од испитаниците се согласува дека предвидените наставни содржини се усогласени со временската рамка за нивна реализација. 4. 58 % од испитаниците се согласува дека училиштето преку формални органи прибира и разгледува мислења за тоа дали во наставните програми се опфатени теми кои се однесуваат на родова, етничка и мултикултурна сензитивност. 5. 50 % од испитаниците се согласува дека училиштето ја практикува инклузивноста, ги вклучува децата со посебни потреби во секојдневните свои активности.

		Од овие добиени резултати може да се заклучи дека родителите се критички настроени кон активностите кои ги реализира училиштето во однос на покренување иницијативи за измени и дополнувања на наставните планови и програми и критериумите за оценување, како и во делот на опфатеноста на теми кои се однесуваат на родова, етничка и мултикултурна сензитивност. Сите овие забелешки се поврзани со соработката на училиштето со МОН и БРО кои се надлежни за овие дејности. Искуството на училиштето е во насока на недоволна отвореност на овие институции за реалните проблеми и укажувања на наставниците од пракса. Во однос на инклузивноста можеме да кажеме дека за прв пат во училиштето во оваа учебна 2016/17 год. се запиша ученичка со посебни образовни потреби и дека до сега имаме позитивно искуство. <u>Одговори од прашалник за ученици:</u> 1. 82 % од учениците сметаат дека училиштето им нуди избор на наставни подрачја. 2. 64 % од учениците сметаат дека постапката за избор на наставни подрачја се применува во целост, со доследно почитување на потребите и барањата на учениците. Во однос на погоренаведените одговори може да се заклучи дека учениците се задоволни од начинот на кој училиштето ги информира и ја споредува постапката за избор на подрачја. На следниве прашања учениците изразуваат највисок процент на делумно согласување: 1. 50 % од учениците делумно се согласуваат дека училиштето има воспоставено процедури и ги информира родителите и учениците за наставните програми кои се реазлираат. 2. 50 % од учениците делумно се согласуваат дека во училиштето се реализираат прилагодени програми за ученици со посебни образовни потреби 3. 50 % од учениците сметаат дека само делумно наставните содржини се прилагодени на возраста, индивидуалните потреби и претходните знаења на учениците. 4. 50 % од учениците сметаат дека само делумно осознаваат за зависноста од дрога, алкохол, полово преносливи болести и репродуктивно здравје преку наставата. 5. 50 % од учениците сметаат дека само делумно наставниците имаат современ приод во реализација и совладување на наставните планови и програми.

		6. 45 % од учениците сметаа дека само делумно примената на еко стандардите допринесува за развивање и продлабочување на еколошката свест кај учениците. 7. 45 % од учениците сметаа дека само делумно во наставните планови и програми јасно се дефинирани критериумите за оценување и наставниците ги запознаваат со нив. 8. 45 % од учениците сметаа дека предвидените наставни содржини само делумно се усогласени со временската рамка за нивна реализација. Од добиените одговори од учениците може да се заклучи дека би сакале да имаат посовремена настава, со повеќе користење на ИКТ и поддршка од наставниците за вклучување во проекти и натпревари. Секако е важно и нивното укажување дека начините на кои се изведува едукација за осознаваат за зависноста од дрога, алкохол, полово преносливи болести и репродуктивно здравје преку наставата не се најпродуктивни. Следниве прашања се изразени со помал процент на согласување на учениците: 1. 50 % од учениците не се солагасуваат дека училиштето планира активности и разгледува мислења и покренува иницијативи за измена и дополнување на наставните планови и програми и ги информира на БРО и МОН. 2. 55 % од учениците не се согласуваат дека во наставните планови и програми е вклучено стекнување на сите потребни знаења, вештини и ставови, компетенции и вредност. 3. 41 % од учениците не се согласуваат дека училиштето преку формални органи прибира и разгледува мислења за тоа дали во наставните програми се опфатени теми кои се однесуваат на родова, етничка и мултикултурна сензитивност. 4. 55 % од учениците не се согласуваат дека училиштето планира и реализира разновидни воннаставни активности според потребите и интересите на учениците. 5. 45 % од учениците не се согласуваат дека добиваат поддршка од училиштето и наставниците за учество во различни манифестации и натпревари организирани на локално, национално и меѓународно ниво. 6. 36 % од учениците не се согласуваат дека училиштето ја практикува примената на ИКТ во современото наставен процес. Овие одговори на учениците во дел соодветствуваат со одговорите на родителите во однос на соработката на училиштето со институциите кои се

		одговорни за унапредување на наставните планови и програми, како и прилагоденоста на истите на возраста и способностите на учениците. Она на што повеќе треба да се работи во иднина е давањето на поголема поддршка на учениците за учество во различни манифестации, проекти и натпревари, како и поголемо користење на ИКТ во наставата. <u>Одговори од прашалник за наставници:</u> 1. 77 % од наставниците се согласуваат дека училиштето има воспоставено процедури и ги информира родителите и учениците за наставните планови и програми кои се реализираат. 2. 60 % од наставниците се согласуваат дека во училиштето се реализираат прилагодени програми за ученици со посебни образовни потреби. 3. 100 % од наставниците се согласуваат дека училиштето им нуди на учениците можност за избор на три наставни подрачја со по две групи. 4. 85 % од наставниците се согласуваат дека постапката за избор на наставни подрачја се применува во целост, со доследно почитување на потребите и барањата на учениците, преку нивно анкетање. 5. 53 % од наставниците сметаат дека примената на еко стандардите допринесува за развивање и продлабочување на еколошката свест кај учениците. 6. 60 % од наставниците сметаат дека во наставните планови и програми јасно се дефинирани критериумите за оценување и наставниците ги запознаваат учениците со овие критериуми. 7. 77 % од наставниците сметаат дека училиштето планира и реализира разновидни воннаставни активности според потребите и интересите на учениците. 8. 63 % сметаат дека наставниците имаат современ приод во реализацијата и совладувањето на наставните планови и програми. 9. 80 % од наставниците сметаат дека учениците осознаваат доволно за зависноста од дрога, алкохол, полово преносливи болести (HIV-СИДА) и репродуктивно здравје (формирање на семејство и сл.). 10. 93 % од наставниците сметаат дека учениците со поддршка на училиштето и наставниците учествуваат во различни манифестации и се трудат да постигнат високи успеси на натпревари кои се организираат на локално, национално или меѓународно ниво. 11. 83 % од наставниците сметаат дека училиштето ја практикува примената на ИКТ во секојдневниот наставен процес. Овие добиени резултати во дел соодветствуваат со одговорите на претходните две групи испитаници, односно во училиштето се спроведува

		транспарентно и доследно постапката за избор на подрачја, во училиштето постојат процедури за информирање на родителите, наставниците се поддршка на учениците во процесот на постигнување на резултати на проекти, натпревари и манифестации, се организираат воннаставни активности, и во училиштето се реализираат содржини поврзани со зависностите, дроги, сексуално-преносливи болести и сл. Се практикува и ИКТ во наставата, а се користат и современи методи и техники. Одговори со помалку проценти на согласување се: 1. 47 % од наставниците се согласуваат дека училиштето планира активности и разгледува мислења и покренува иницијативи за измена и дополнување на наставните планови и програми и ги информира БРО и МОН. 2. 40 % од наставниците сметаат дека Наставните содржини се прилагодени на возраста, индивидуалните потреби и претходните знаења на учениците. 3. 50 % од наставниците сметаат дека предвидените наставни содржини се усогласени со временската рамка за нивна реализација. 4. 43 % од наставниците се согласуваат дека училиштето преку формални органи прибира и разгледува мислења за тоа дали во наставните програми се опфатени теми кои се однесуваат на родова, етничка и мултикултурна сензитивност. 5. 53 % од наставниците сметаат училиштето ја практикува инклузивноста, ги вклучува децата со посебни потреби во секојдневните свои активности. 6. 50 % од наставниците делумно се согласуваат дека во наставните планови и програми е вклучено стекнување на сите потребни знаења, вештини, ставови, компетенции, вредности кај учениците. Од добиените одговори може да се забележи дека понискиот процент на согласување се однесува на прашања кои се поврзани со соработката на училиштето со МОН и БРО кои се надлежни за наставните планови и програми, нивната временска реализација, како и развојот на потребните, знаења, вештини, ставови, компетенции и вредности кај учениците, за нивната соодветност, за начините кои училиштето ги применува за да укаже на постојните потреби за измена и осовременување на истите. Овој процент е можеби резултат на неуспехот на училиштето кое во повеќе наврати и со директни укажувања, писмени обраќања се обидуваше да допре до одговорните институции, до сега без успех.

	Членови на работниот тим	Од анализата на прашалниците се дојде до сознание дека одговорните на стручните активи се задоволни од работата на своите активи кои заедно работат на следниве активности: На почетокот на секоја учебна година на ниво на актив се избира одговорен наставник и се донесува годишната програма за работа на активите. Во тој период на ниво на активот се разработуваат програмите, се изработуваат годишните планирања и се избираат учебниците по кои ќе се работи во таа учебна година по секој наставен предмет од активот. Исто така се утврдуваат и проектните активности кои ќе им бидат понудени на учениците и се прави распределба на истите по предметни наставници, работата со талентирани ученици и избор на ментори. На секој класификационен период се анализира успехот на учениците по секој наставен предмет од активот како и успехот на ист предмет доколку во иста година предаваат различни наставници и има големи разлики во просекот на оценките. Во одделни активи, како на пример во активот по математика, се изработуваат сумативни тестови на ниво на активот, што допринесува за нивелирање на разликите во оценувањето и го изедначува критериумот на оценување. Членовите од активот често разменуваат искуства кои водат во правец на осовременување на наставата и примена на нови методи и техники на интерактивна настава, односно постои отворена и чесна комуникација и желба да се пренесе искуството. Стручните активи соработуваат и доколку има потреба од интегративен пристап по одредени наставни предмети или содржини. На крајот на првото и второто полугодие се доставува извештај за работата на активот. Во рамки на стручните активи се врши планирање и реализирање на интернационални и домашни проекти во кои се вклучуваат учениците во зависност од нивните афинитети и интереси. Од спроведеното интервју со одговорните наставници на активи, може да се заклучи дека наставниците навремено ги изготвуваат сите планирања на наставните планови и програми и во континуитет работат на нивно осовременување, но и прилагодување на потребите на учениците.

Резултати: Овде треба накратко да ги образложите вашите клучни јаки страни и слабости**Клучни јаки страни**

- ✓ Целосна реализација на наставните планови и програми одобрени од МОН.
- ✓ Училиштето им нуди на учениците можност за избор на три наставни подрачја со по две групи и оваа постапка се спроведува транспарентно преку анкетирање.
- ✓ Училиштето планира и реализира разновидни воннаставни активности според потребите и интересите на учениците.
- ✓ Учениците со поддршка на училиштето и наставниците учествуваат во различни манифестации и се трудат да постигнат високи успеси на натпревари кои се организираат на локално, национално или меѓународно ниво.
- ✓ Училиштето ја практикува примената на ИКТ во секојдневниот наставен процес.
- ✓ Во училиштето се применуваат активни наставни методи и техники за реализација на наставните планови и програми.
- ✓ Застапено образование за односите меѓу половите и нивните сексуални врски, репродуктивното здравје, болести ХИВ/СИДА и зависноста од дроги.

Слабости

- ✓ Не постоење на иницијативи за измена и дополнување на наставните планови и програми упатени до БРО и МОН, акои се поврзани со измени и осовременување, прилагодување на временската рамка за реализација на истите, како и укажување дека потребните наставни планови и програми вклучуваат стекнување на сите потребни знаења, вештини, ставови, компетенции, вредности кај учениците.
- ✓ Делумно се работи на програми за поттикнување на посебно надарени и талентирани ученици.
- ✓ Делумно искуство во работата со ученици со посебни образовни потреби

Анализа на резултатите:***Овде дадете подетална евалуација на ова подрачје***

Училиштето целосно ги реализира наставните планови и програми одобрени од МОН. Тие не се разликуваат од програмите кои се спроведуваат во училиштето. Родителите не се во можност да влијаат врз начинот на реализацијата на наставните планови и програми, освен во рамки на предавања и работилници на теми кои се од интерес за учениците од различни области. Можност за тоа имаат наставниците кои можат да го заменат традиционалниот начин со активни методи и техники и употреба на ИКТ во наставата. Учениците можат да учествуваат при реализација на програмите преку свое активно учество, со правилно насочување од нивните предметни наставници. Наставниците ги прилагодуваат наставните планови и програми на потребите на локалната средина преку одбележување на значајни датуми, заеднички прослави, посети на театри, кина, опера, музеи и други спортски и културни манифестации, како и соработка со високообразовни и научни институции и невладини организации, при реализација на проекти. Наставните планови и програми им се достапни на наставниците, родителите и учениците, преку интернет, електронски дневник и информирање од страна на наставниците на класните часови или родителските средби. Учениците, според личните афинитети, преку анкета самостојно, во соработка со нивните родители, избираат задолжителни изборни предмети. На наставници им се овозможува учество на семинари и обуки организирани од МОН И БРО на Р. Македонија, или од други институции. Во училиштето има можности за интегративен пристап кон содржините кои се реализираат од повеќе наставни предмети. Ваква настава може да се примени по македонски јазик, странските јазици, предметите од уметничко подрачје, историја, социологија, филозофија, етика, математика и физика, бизнис и претприемништво, економија, менаџмент, како и проектните активности. Наставните планови и програми во голема мера го помагаат личниот и општествениот развој на машките и женските ученици од различно етничко потекло. Тематиките од доменот на раководењето, соработката, договарањето, самодовербата и разрешувањето на конфликти се содржани во наставни предмети: социологија, етика, историја и психологија, бизнис и претприемништво, економија, менаџмент и сл. Во училиштето образованието за односите меѓу половите и нивните сексуални врски, репродуктивното здравје, болестите од ХИВ/СИДА и зависности од дроги делумно се реализира во наставните програми по предметите: социологија, етика, педагогија и биологија и преку работилници реализирани од страна на ученици или невладини организации. Образованието за човекови права, граѓанското образование и други теми поврзани со општествената проблематика се реализираат во наставните програми по предметите: социологија, етика, историја, проектни активности – урбана култура, култура за мир, заштита и толеранција. Во училиштето се реализираат воннаставни активности по повеќе предмети: музичка и ликовна уметност, физичка култура, македонски јазик и литература, програмски јазици, информатичка технологија, социологија, историја, математика, странски јазици (англиски, германски, француски), хемија, биологија и др. Учениците се вклучени во училишни натпревари и проекти, државни и интернационални од различни предмети и области. Секоја нова учебна година се реализираат натпревари во повеќе спортски дисциплини. Воннаставните активности подеднакво нудат можност за вклучување на машките и женските ученици. Воннаставните активности не можат во целост да се реализираат поради преобемните наставни програми. Во училиштето делумно постојат програми за поттикнување на посебно надарени и талентирани ученици. Учениците преку воннаставните активности имаат можност да ги одбегнат негативните влијанија кои

се присутни кај младата популација (девијантниот начин на однесување на учениците). Преку овие активности учениците имаат можност за одговорно прифаќање на разликите на другите: полот, способноста, етничката и социјалната припадност и сл. Воннаставните активности поттикнуваат позитивен став кон наставните предмети, учењето и кон наставниците во училиштето. Примената на компјутерската технологија е во подем и се очекува да даде позитивни резултати во иднина, особено употребата на СМАРТ табла и ЛЦД проектори. Во училиштето редовно се одржува дополнителна настава за учениците кои имаат потешкотии во учењето.

Во почеток на учебната 2016/17 год во училиштето се запиша ученичка со посебни образовни потреби. За неа се изготви посебен образовен план и се работи на успешна интеграција во училишниот живот, како и развивање на потенцијалите и вештините на наставниците за работа со оваа категорија на ученици.

Идни активности: Приоритетни подпочрачја (оддели) во рамките на ова подрачје кои може да бидат вклучени во планот за развој на училиштето

1. Стекнување знаења и вештини кај наставниците и стручната служба за работа со ученици со посебни образовни потреби.
2. Продолжување на трендот на вклучување на родителите и локалната заедница во работата на училиштето во различни форми.